

TERMÉSZETVÉDELEM – VÍZÜGY: **KÖLCSÖNÖS ELŐNYÖK**

A hagyományos pásztorkodás jelene a Tisza-tavon

Előadó: Lovas Attila
KÖTIVIZIG
igazgató

A TERMÉSZETVÉDELEM ÉS A VÍZGAZDÁLKODÁS TERMÉSZETES SZÖVETSÉGESEK

- **MINDKÉT SZAKTERÜLET SZOROSAN KÖTÖDIK A TERMÉSZETHEZ**
- **MUNKÁJA JELENTŐS RÉSZÉT A TEREPEEN VÉGZI**
- **A TÁJAT MÁS HANGSÚLYOKAT HASZNÁLVA, LEGJOBBAN ISMERIK**

EGYETLEN KÜLÖNBSÉG

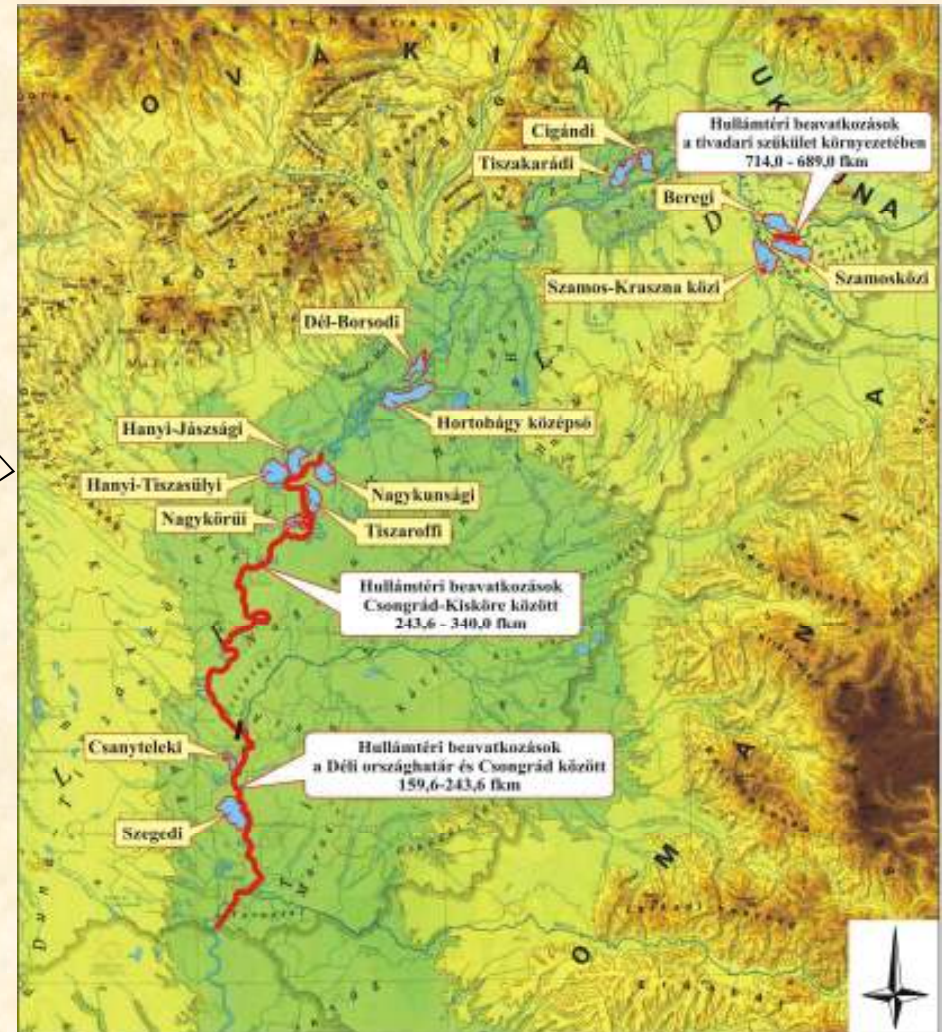
A VÍZGAZDÁLKODÁS AZ EMBERT IS VÉDI

A NÉS a vízgazdálkodásról

A vízgazdálkodásban az alábbi intézkedéseket feltétlen szükséges megtenni:

- Új, **víztakarékos** módszereket kell kidolgozni.
A vízhasználat **hatékonyságát** növelni kell.
- A **vízvisszatartást** elő kell mozdítani, a **belvízrendszerek működésének komplex** kezelésével.
- Vásárhelyi Terv Továbbfejlesztése (VTT) program megvalósítása.
- Az EU Árvíz Irányelvben előírt árvízi kockázati térképek és **kockázatkezelési tervek** elkészítése.
- Az éghajlatváltozás összetett hidrológiai következményeit fel kell tárni és a **tudás alapot bővíteni kell**, különös tekintettel a Duna és a Tisza vízrendszereinek nemzetközi együttműködést igénylő területeire.

**Árvízvédelmi töltés építése
rézsún, töltéslábban megtelepedő növényzet**

Több növény

Tiszaparti margitvirág

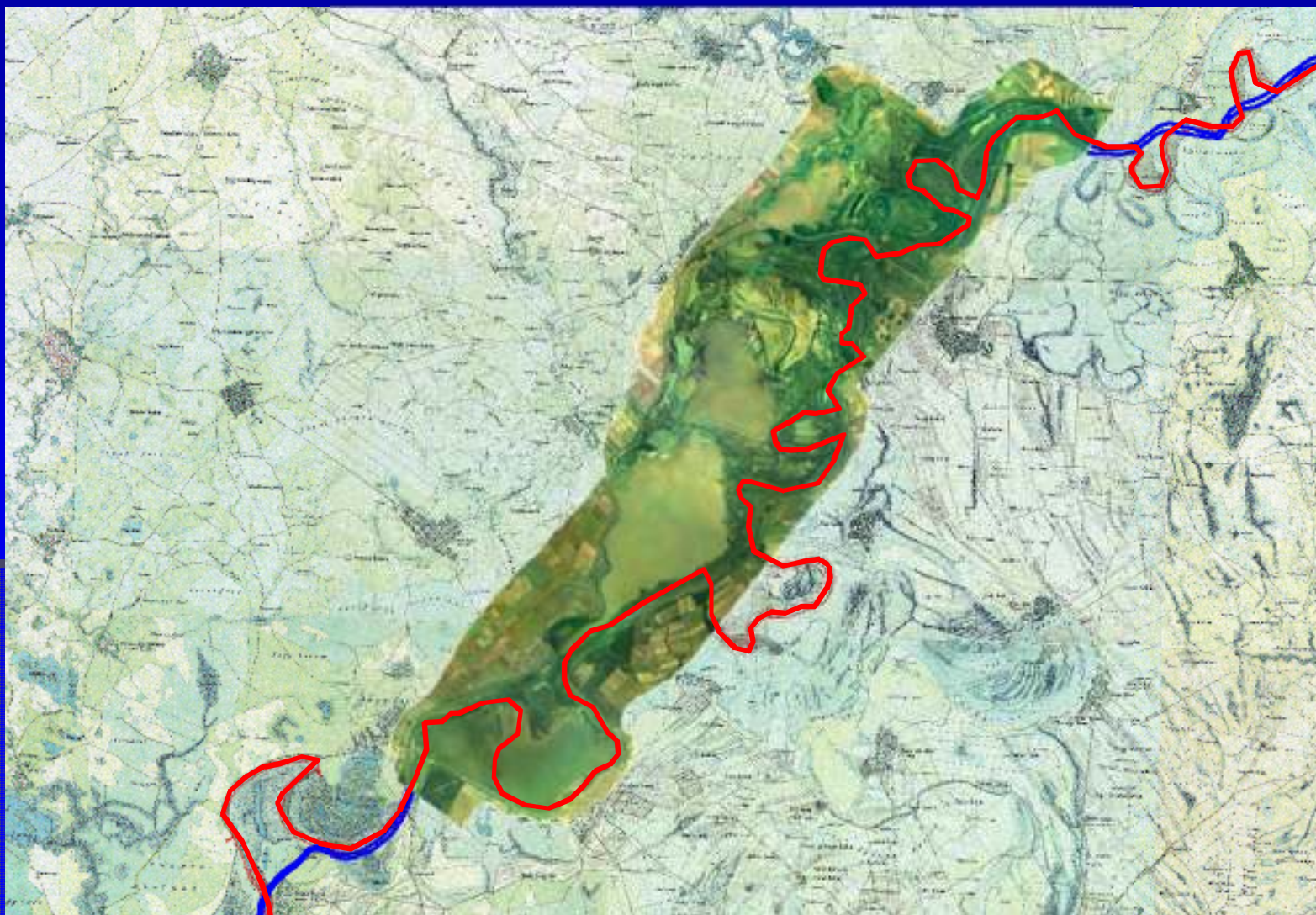
Élőhelyeit csak a Tisza-völgyben, a Tisza és mellékfolyói mentén találjuk. Így elmondható e növényünkről, hogy Európa szerte igen ritka ezzel szemben hazánkban viszonylag gyakori faj. Mocsarakban, lápokban, folyópartokon él, gát töltés lábában tömegesen virágzik.

Nyári tőzike

Nyirkos vagy nedves rétek, ártéri erdő, nedves, időszakosan elárasztott, tápanyagban dús, humuszos agyag, illetve vályogtalajokon fordul elő. Magyarországon a puhafaligetek (fűz,nyár, éger) védett növénye.

**A TISZA-TÓ ÉLETRE HÍVÁSA 1973-BAN NEM CSAK AZ ÚJ VÍZGAZDÁLKODÁSI
LÉTESÍTMÉNYT JELENTETTE, HANEM A HORTOBÁGYI-NEMZETI PARK
MEGSZÜLETÉSE RÉVÉN A VÉDETTSÉGET IS**

TÖRTÉNETI ÁTTEKINTÉS - ORSZÁGOS JELENTŐSÉGŰ VÉDETTSÉG

A Tisza-tó védett részének területi változásai

1973 - 1993: Kiskörei Víztároló északi része Természetvédelmi Terület

- Országos Természetvédelmi Hivatal 1850/1972 számú közleménye
- Poroszló, Négyes, Tiszabábolna, Tiszafüred, Tiszavalk
- területe **2.500 ha**
- közismert, de nem hivatalos nevén: **Tiszafüredi Madárrezervátum**

1993 - 1996: Hortobágyi Nemzeti Park

- 11/1993. (III. 9.) KTM rendelet – a területet a nemzeti parkhoz csatolja

1996 - 2008: Hortobágyi Nemzeti Park

- 6/1996. (IV. 17.) KTM rendelet – a védett terület bővítése
- Poroszló, Újlőrincfalva
- területe **6.850 ha**

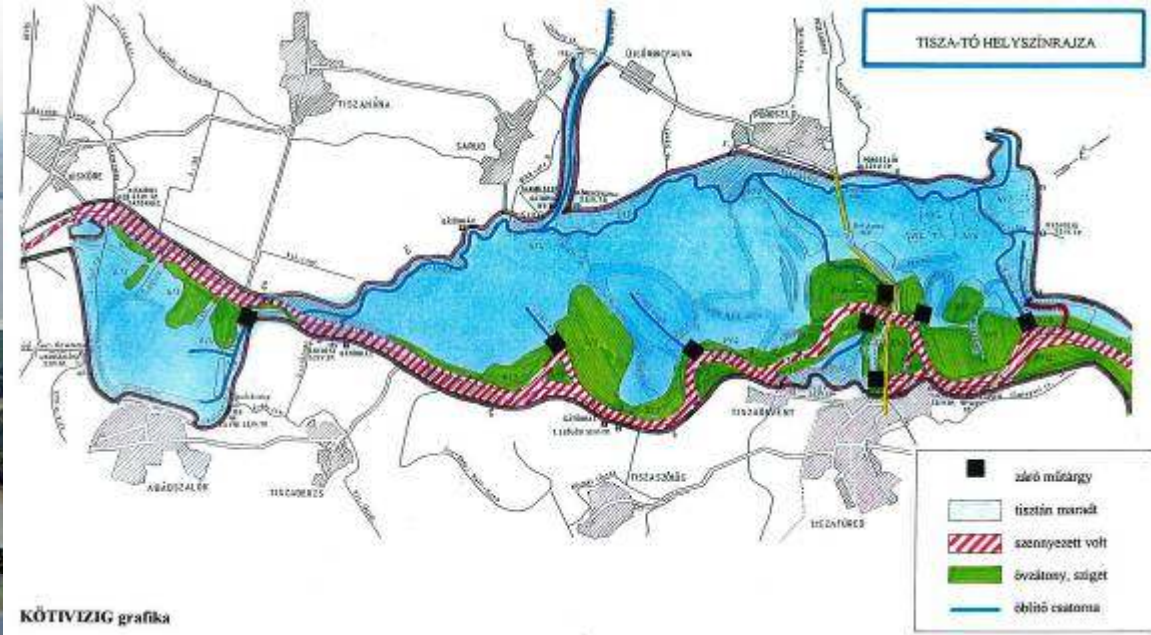
2008 - ????: Hortobágyi Nemzeti Park

- 131/2007. (XII. 27.) KvVM rendelet – **technikai dereguláció** eredménye, a területet helyrajzi szám szintű pontosítása,
- melynek során „kiderült”, hogy a Tisza-tó védett részének területe valójában **8.773,7 ha**

KÖZÖS MÓDOSÍTOTT JAVASLAT

TISZA-TÓVAL A VALAHA VOLT ÁRTÉRI VILÁG SZÜLETETT ÚJJÁ, ÉS A 2000. ÉVI CIANID SZENNYEZÉSNEEL A MÉRNÖKI BEAVATKOZÁSOKKAL EGY ÚJ „NOÉ BÁRKÁJA” –KÉNT SZOLGÁLHATOTT

TISZA FOLYÓ MEDRE

- a folyó partjai szinte a teljes hosszon megvannak, szárazulatként (erdős, bokros vegetáció), vagy sekély részként (mocsári vegetáció) jól azonosíthatóak
- **természeti értékek:** vízi rovarok (tiszavirág, folyami szitakötők), halak (*reofil* fajok), madarak, emlősök (tavi denevér, vidra)

HOLTMEDREK

- Vizük minősége, jellege mélységüktől és a Tiszával vagy a nyílt tározótérrel való összeköttetésüktől (vízforgalom) függ, ennek megfelelően alakul növény- és állatviláguk is.
- **természeti értékek:** a tározó **kiemelkedő természeti értékességű** részei; gazdag és változatos mocsár- és hínárvegetáció; vízi gerinctelenek (pl. szitakötők), kételtűek és hüllők, madarak, emlősök (hód)

szürkegém

bakcsó

dankasirály

hód

NYÍLT TÁROZÓTÉR

- mélységüktől, a vízjárástól és a széljárás (hullámozás) intenzitásától függően lehetnek mocsári- illetve hínárnövényzettel borított, vagy nyíltvízes (sekélytó jellegű) területek
- **természeti értékek:** kisebb, mint az előző területeké, főleg a változatos hínár- (tündérfátylas állományok) és mocsári vegetáció, továbbá a madarak (fészkelőtelepek és táplálkozó egyedek)

mocsári vegetáció

tündérfátyol hínár

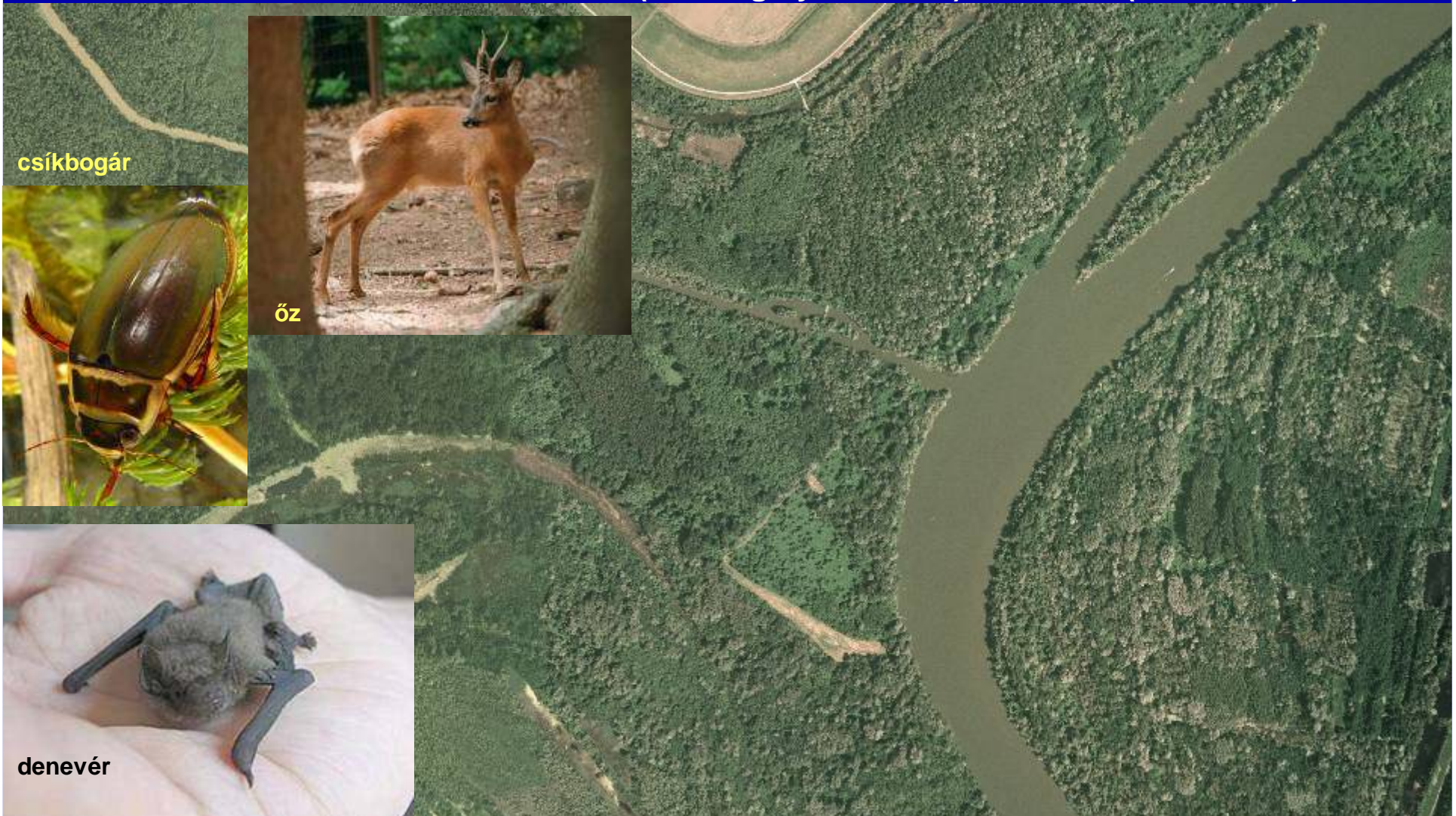
jégmadár

fészkelő telep

ERDŐK

- jelentős mértékben átalakult (sok esetben degradált) erdők, invazív növényekkel erősen fertőzöttek
- **természeti értékek:** keményfás ligeterdő maradványok, puhafa ligeterdők, erdőkhöz kötődő ízeltlábúak, fészkelő madarak (fekete gólya, rétisas), emlősök (denevérek)

KOMPLEX TISZA-TÓ PROJEKT KERETÉN BELÜL ÉPÜLŐ ÖKOLÓGIAI HALLÉPCSŐ

Pély Madárrezervátum

1890

1980

gyalogakác

Véderdei beavatkozás szükségessége

vadszőlő

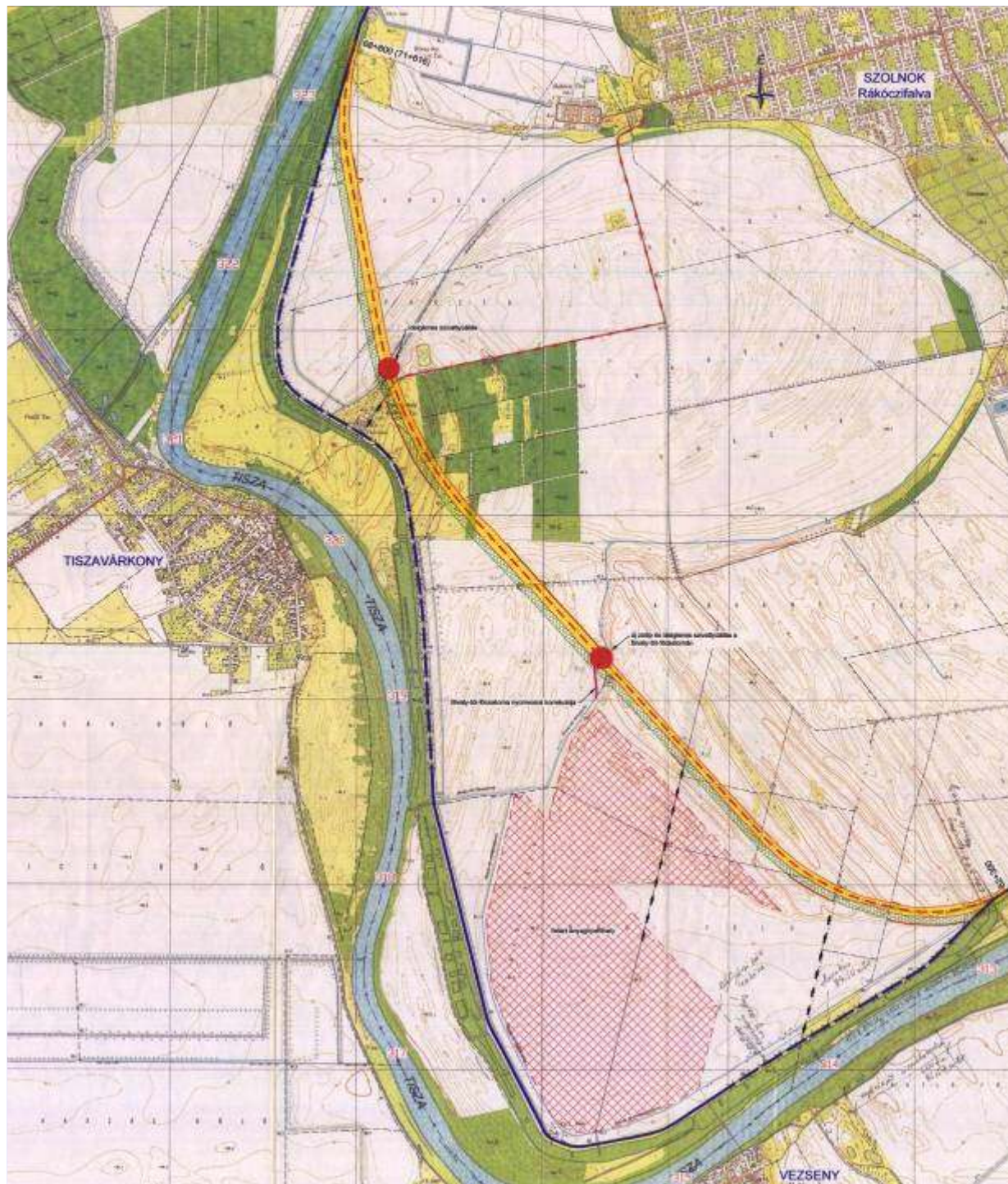

A fejes fák a tiszai táj értékes elemei

Régi anyagnyerőhelyek un. kubikok, helyén véderdő

BIVALYTÓI TÖLTÉS ÁTHELYEZÉS

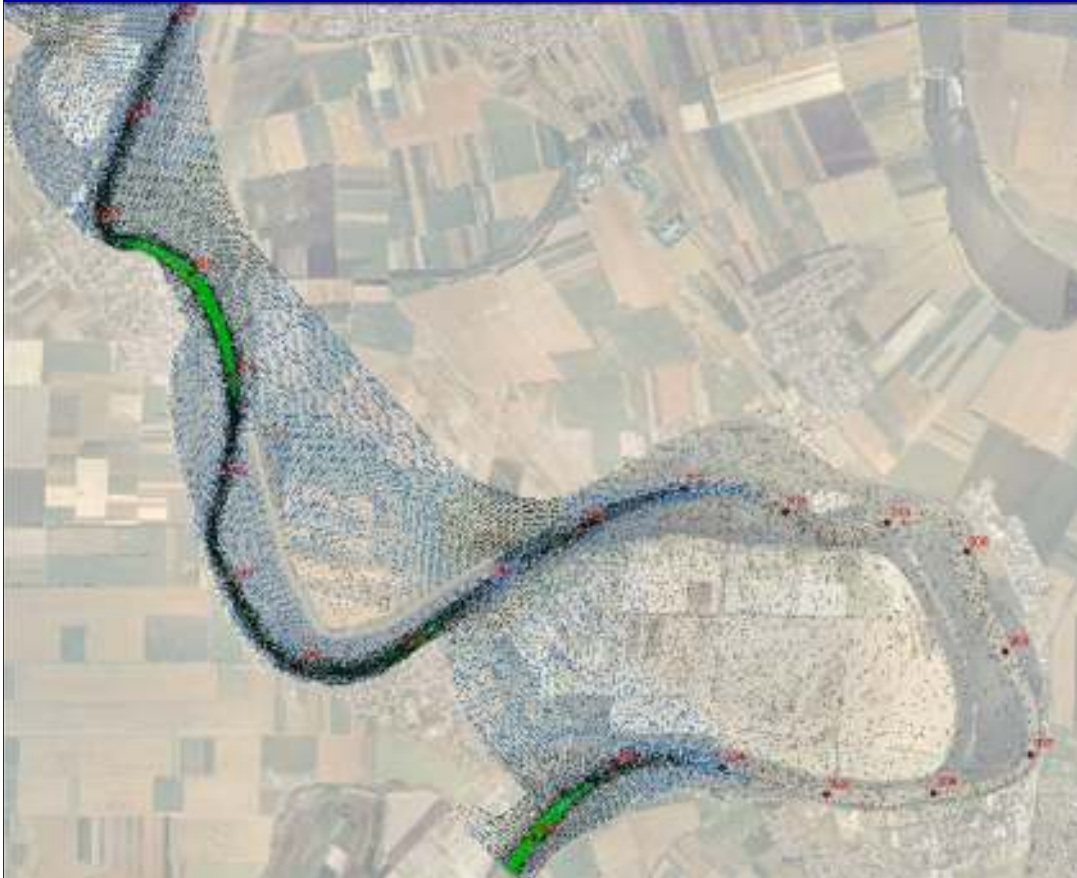
- 606 ha-ral bővült az új hullámtér
- 6500 fm új töltés létesült
- Töltés magassága MÁSZ+1 m
- Új szivattyú telep és zsilip építése (Varsányi)
- Új vizes élőhelyek a volt anyagyerőhelyeken, továbbá ivadék nevelés
- A volt mezőgazdasági területek → hullámtéri kaszáló

Karbantartások szükségessége

BIVALYTÓI TÖLTÉS ÁTHELYEZÉS 2D MODELLEZÉSE

LIFE tanösvény

500 0 500 1000 1500 Méter

- Tanösvény.shp
- Gát_növényzet.shp
- Gyalogakácos.shp
- M_fajszegény_gyep.shp
- A_gyep.shp
- Füzes_nyaras.shp
- Ligeterdő.shp
- Nemesnyaras.shp

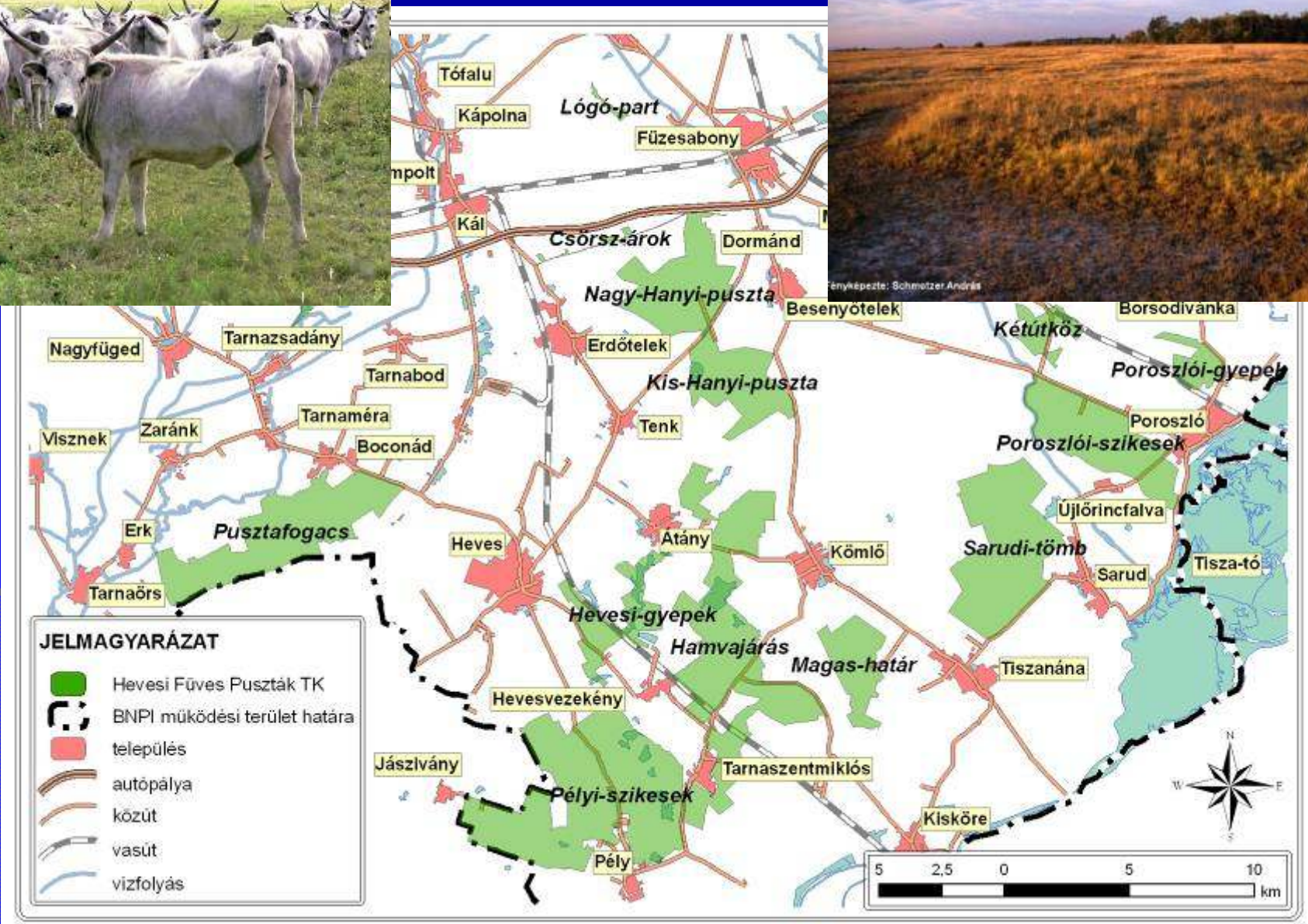

- Fenntartható hullámtári tájrehabilitáció
- Árvízlevezetési, természetvédelmi, területfejlesztési célok összhangja jellemzi a projektet
- Élőhely-rehabilitáció valósult meg (kubikgödör)
- Lefolyási feltételek javultak
- Információs táblákkal ellátott 4 km-es tanösvény

HEVESI FÜVES PUSZTÁK

Magyar szürkemarha

Fényképezte: Schmotzer András

Bükk Nemzeti Park Igazgatóság
 3304 Eger, Sánc út 6. - Levélcím: 3301 Eger, Pf.: 116.
 Ig. kősz.: (36) 422-700
 Tel.: (36) 411-581
 Fax: (36) 412-791
 E-mail: titkarsag@bnpi.hu
 Honlap: www.bnpi.hu

Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság

Tárgy: KEOP-3.1.2/2F/09-2010-0015
 Úsz.: 81- 4 / 2 / 2013

Fejes Lőrinc
 részére

Kisköre
 Tisza II.
 3384

Tisztelt Fejes Lőrinc!

Igazgatóságunk a mellékelt emléklappal szeretné megköszönni a KEOP-3.1.2/2F/09-2010-0015 számú projekt érdekében végzett munkáját.
 Kívánunk Önnek további munkasikereket, jó egészséget.

Az együttműködés további reményében,

Eger, 2013. november 8.

Tisztelettel:

Emléklap

Fejes Lőrinc
Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság

részére

a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság

"Vizes élőhelyek rekonstrukciója

a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság működési területén -

Pély-Ludas vizes élőhelyrehabilitáció III. ütem"

(KEOP-3.1.2/2F/09-2010-0015)

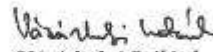
beruházásban végzett kiemelkedő,
 eredményes szakmai munkájáért.

Tarnaszentmiklós, 2013. október 04.

 Dudas György
 igazgatóhelyettes

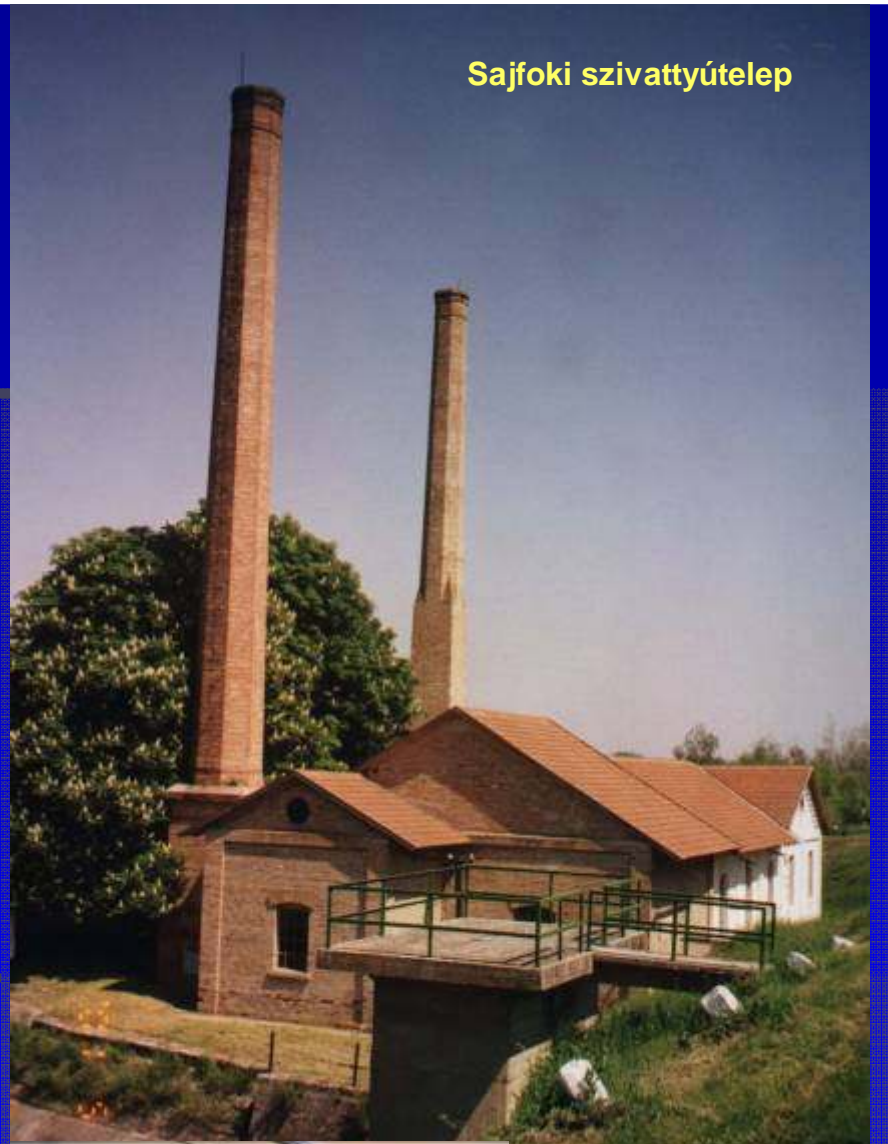

 Veres Péter
 osztályvezető

 Vásárhelyi Szilárd
 projektmenedzser

Óhalász emlékmű

Sajfoki szivattyútelep

Milléri szivattyútelep

26. képzési, átvettető gépezet
GWYNNE JOHN & HENRY
Londoni gépgyártó és készítő
üzemelt 1879-80-é
Sajfoki téli szivattyútelep
vezető **BISCHITZ MOR** emléke miatt
felállította **MSL E. T.** mint a
CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapesti szög kőművelje
Építész **KLAUBER VILMOS** Budapesten

Belvízcsatornák kanyargósítása, féloldali kotrása, vízvisszatartása

Perje fcs. 18+043

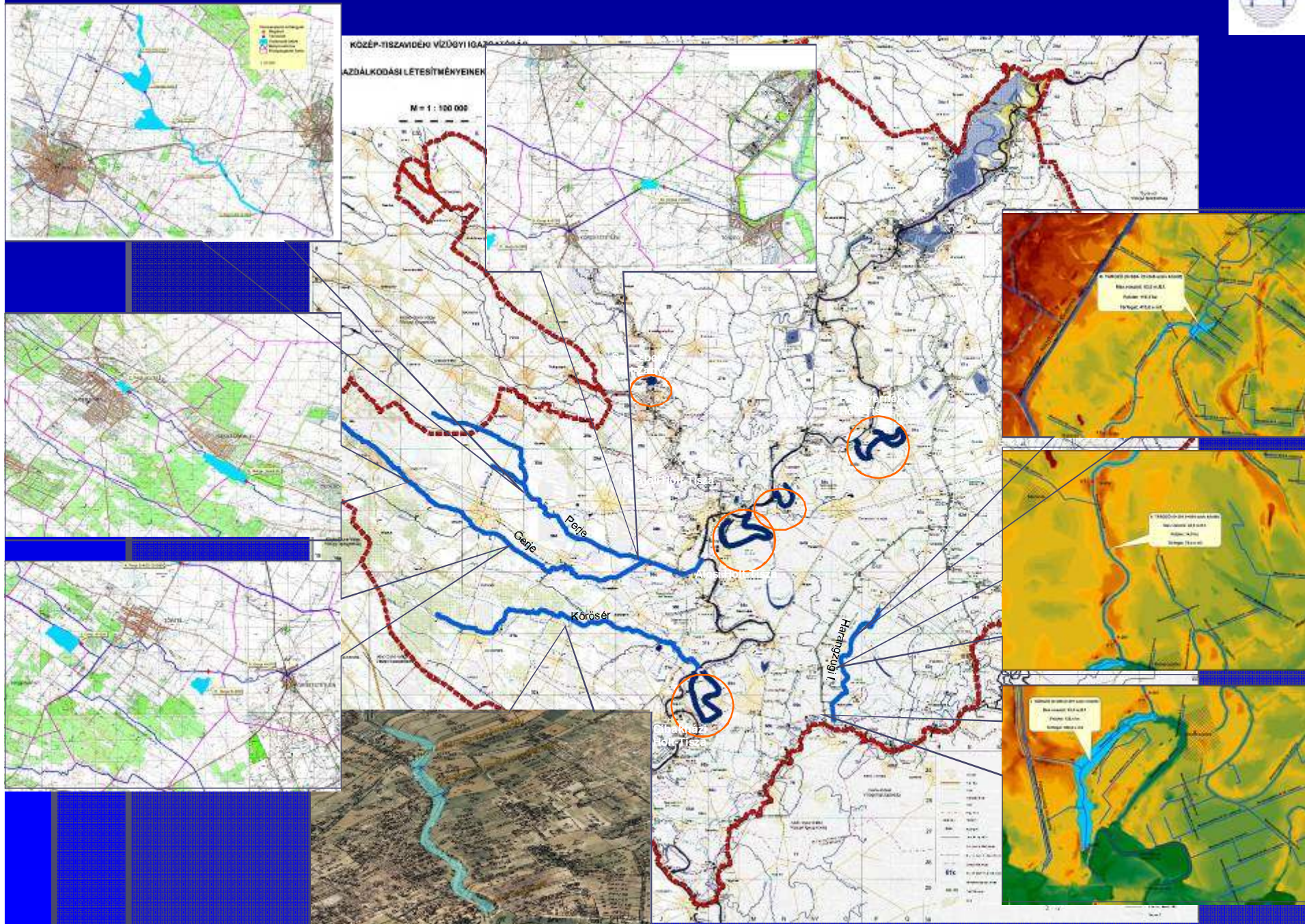

Hanyi-éri fcs. 11+000-11+600

Doba fcs. 3+600-tól felfelé

TERÜLETI VÍZGAZDÁLKODÁS FEJLESZTÉSE

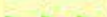

KÖRÖS-ÉR

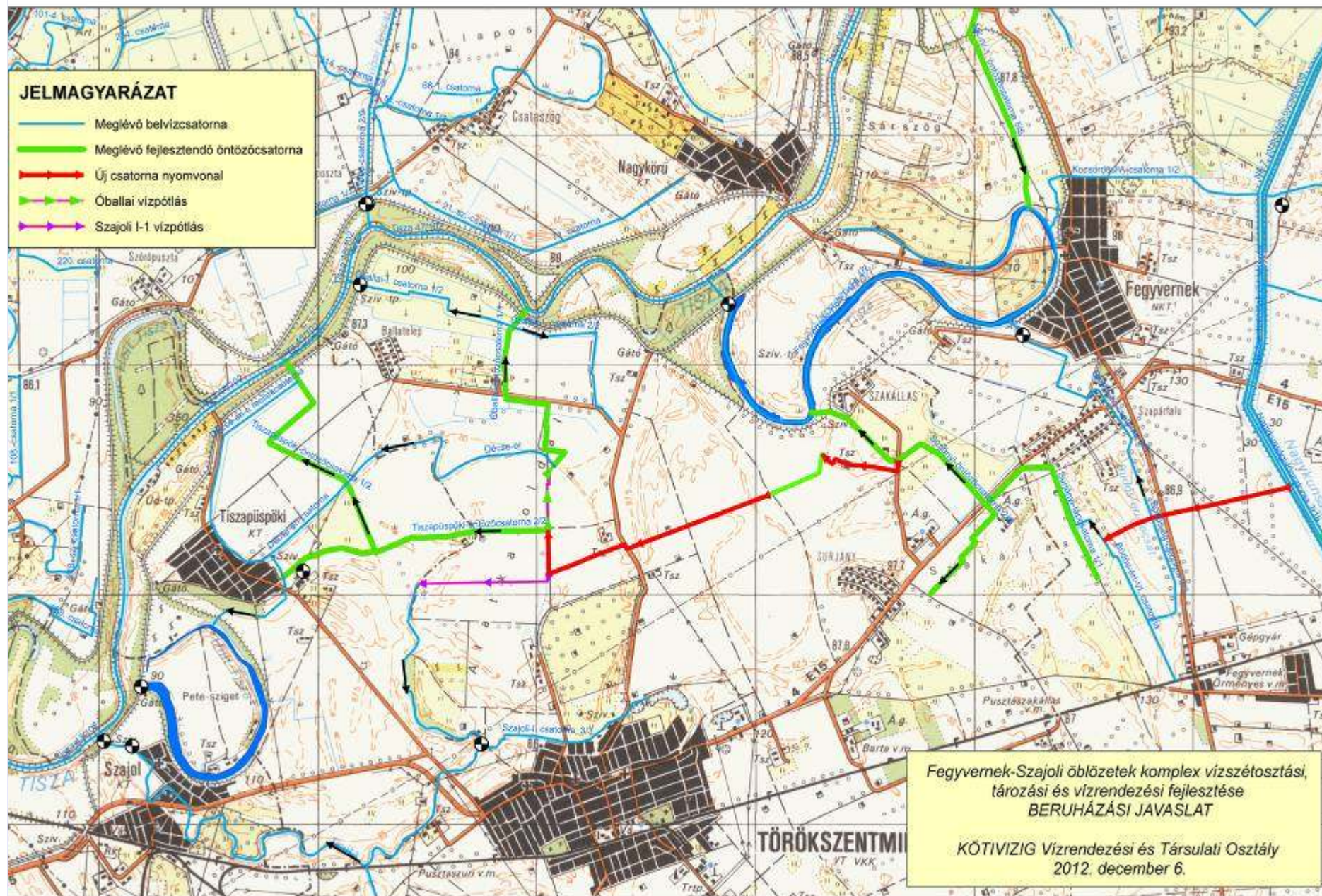

Doba belvízfőcsatorna mederfejlesztése és rekonstrukciója (ÉAOP-5.1.2/D-2f-2009-0012)

JELMAGYARÁZAT

- Meglévő belvízcatorna
- Meglévő fejlesztendő öntözőcatorna
- Új csatorna nyomvonal
- Óballei vízpótlás
- Szajoli I-1 vízpótlás

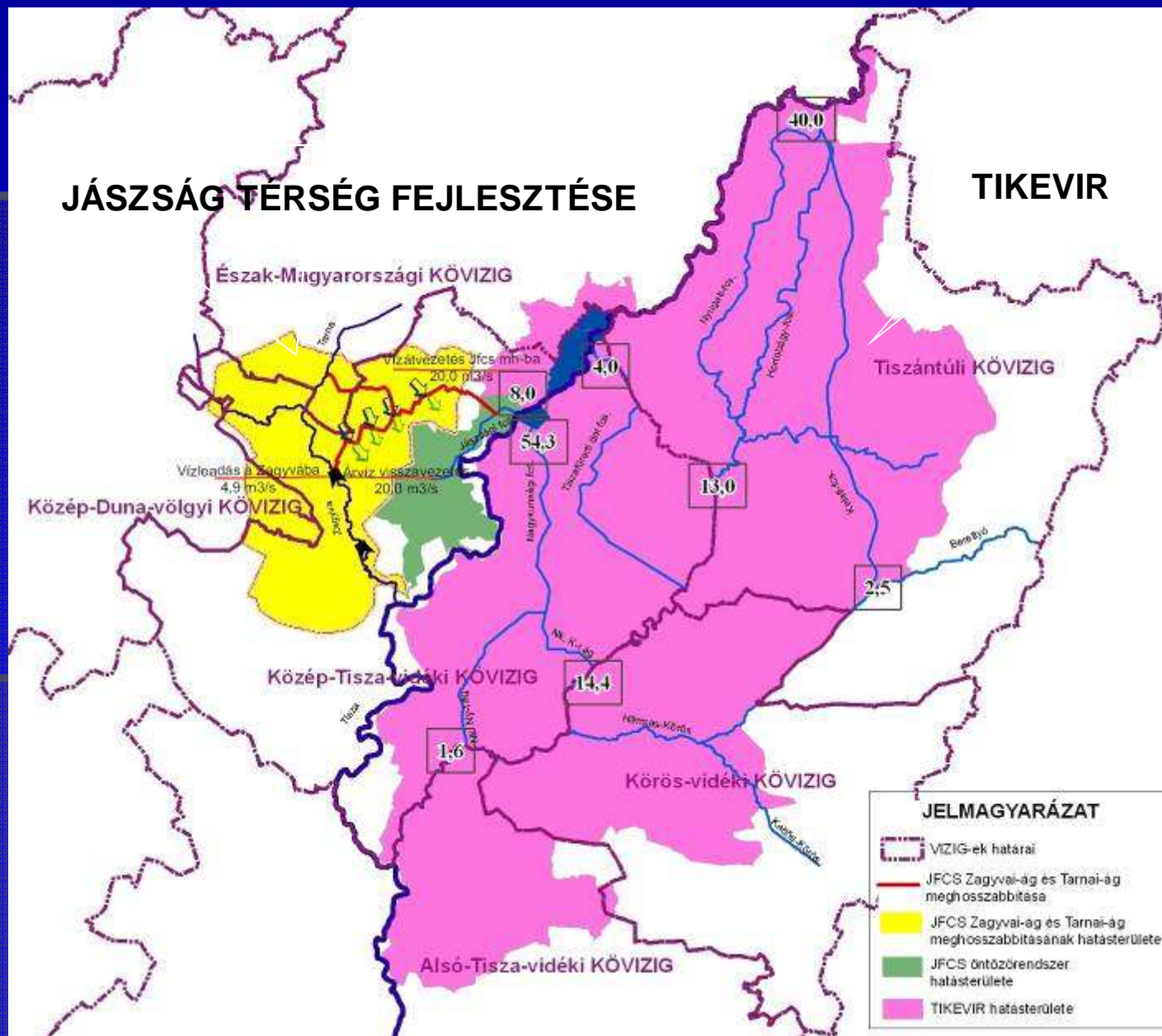
VÍZHIÁNY-KÁRELHÁRÍTÁS – ÖKOLÓGIAI VÍZSZINTTARTÁS

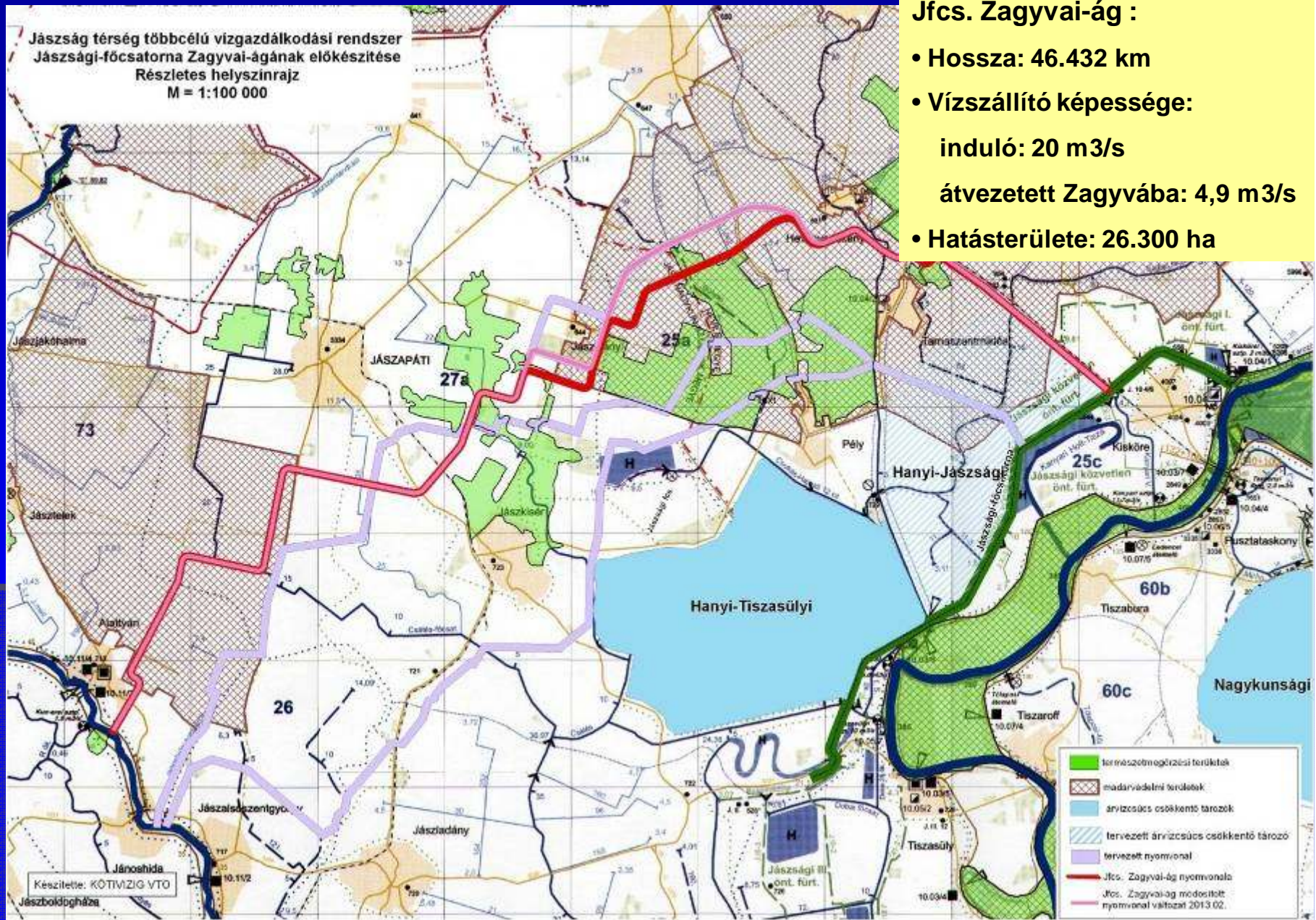
HELYREÁLLÍTOTT KÖGÁT

JÁSZSÁG TÉRSÉG TÖBBCÉLÚ VÍZGAZDÁLKODÁSI RENDSZER JFCS. ZAGYVAI-ÁG KIÉPÍTÉSE

JÁSZSÁG TÉRSÉG TÖBBCÉLÚ VÍZGAZDÁLKODÁSI RENDSZER FEJLESZTÉSE

Köszönöm a figyelmet!

